

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

Лібералізація валютного регулювання

Олег Чурій

Національний банк України, заступник Голови

Одеса, 29 вересня 2016

Жорсткі адміністративні обмеження на валютному ринку стали відповіддю на "потрійну кризу" 2014-2015 рр.

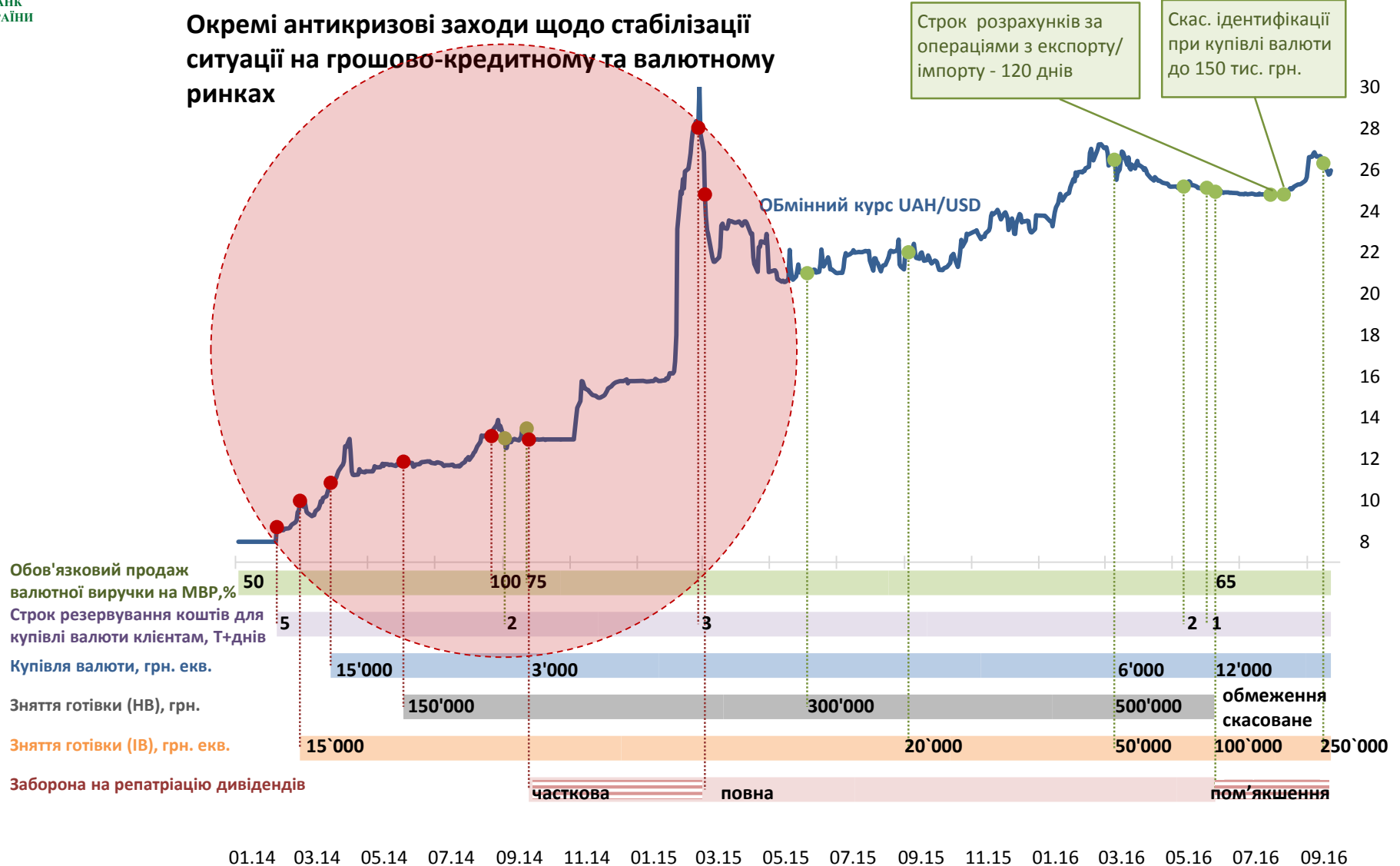

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Антикризові обмеження допомогли стабілізувати ситуацію на валютному ринку і почати їх поступове пом'якшення

Окремі антикризові заходи щодо стабілізації ситуації на грошово-кредитному та валютному ринках

Запровадження антикризових адміністративних обмежень було потрібне, щоб купити час для проведення системних реформ і структурних змін в економіці

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Лібералізація валютного регулювання має проходити поступово та за наявності належних передумов

Процес валютної лібералізації повинен бути:

- поступовим* – крок за кроком;
- прив'язаним до наявності належних макроекономічних умов, а не календарних дат;
- коригованим*, тобто кожен наступний крок має враховувати досвід попереднього;
- універсальним*, тобто має охоплювати не лише зняття обмежень, а й коригування обсягів, масштабів та строків операцій;
- скоординованим* із міжнародними зобов'язаннями України;
- заснованим* на cost-benefit аналізі, тобто на порівнянні вигід та витрат в конкретних макроекономічних умовах.
- публічним*.

! Хоча запровадження антикризових обмежень відбувалося одноразово та швидко для стабілізації ситуації, їх зняття має відбуватися поступово для уникнення дестабілізації ситуації

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

В основі пріоритетів валютної лібералізації – сприяння гармонійному розвитку економіки України

Напрямок

Притік чи відтік?

- В пріоритеті притік ПІІ та відтік ПІІ, які сприятимуть експорту;
- Взаємозалежність (лібералізація відтоку зазвичай є необхідною для приваблення притоку);

Горизонт

Короткострокові чи довгострокові інвестиції?

- В пріоритеті довгострокові інвестиції - вони можуть бути простішими для управління/регулювання;
- Короткострокові інвестиції можуть бути більш волатильними, а тому є більш ризикованими;

Резидентність

Іноземні чи внутрішні інвестиції?

- Слід уникати дискримінації;
- Можлива незначна перевага задля стимулювання бажаних потоків капіталу

Тип

Прямі чи портфельні інвестиції?

- В пріоритеті ПІІ - більш стабільні, менш схильні до повернення, приносять нові технології/досвід/маркетинг;
- Серед портфельних перевага надається акціям - спільний ризик та додаткові вигоди;
- Натомість боргові потоки збільшують леверидж, генерують майбутні відтоки

Сектор

1. Банки і юридичні особи
2. Фізичні особи.

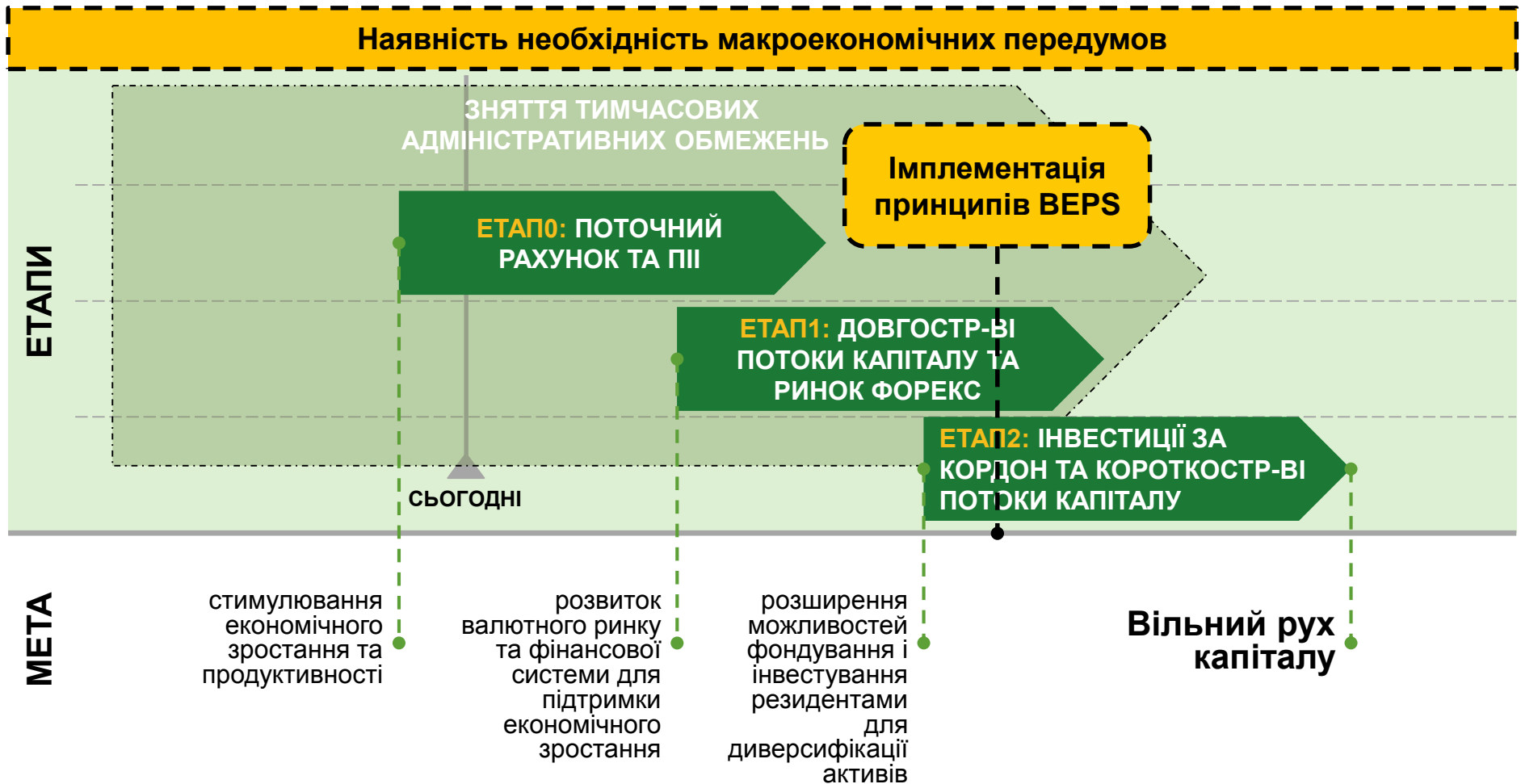

Такі пріоритети забезпечать успішне впровадження нового валютного регулювання без спричинення кризових явищ на валютному ринку та в економіці країни в цілому

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Лібералізація валютного регулювання відбуватиметься поетапно

! Наступний етап може починатися до завершення попереднього

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Неможливо провести повну валютну лібералізацію і водночас зберегти стабільність валютного ринку без попереднього запровадження рекомендацій ОЕСР з BEPS

Нульове декларування

- “Нульове” декларування майнового стану, коштів та часток в іноземних компаніях резидентів-фізичних осіб
- Одноразове звільнення від відповідальності за порушення валютного законодавства

Протидія розмиванню податкової бази

- Правила про оподаткування контрольованих іноземних компаній
- Обмеження витрат за фінансовими операціями із пов'язаними особами
- Запобігання зловживанням щодо договорів про усунення подвійного оподаткування
- Звітність для міжнародних груп компаній
- Автоматичний обмін податковою інформацією

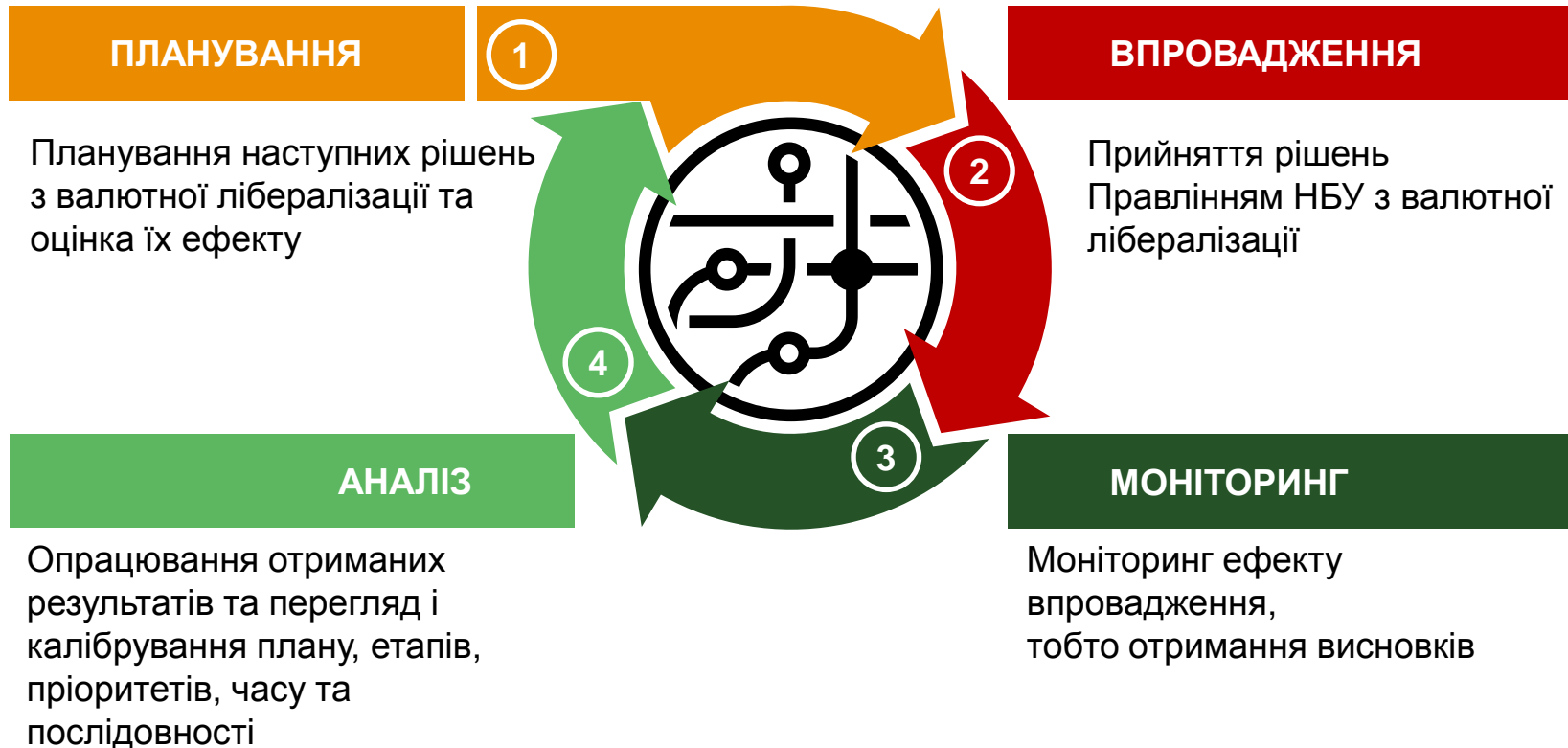

Етап 2 валютної лібералізації відбудеться за умови впровадження рекомендацій ОЕСР з протидії розмиванню податкової бази та переміщенню прибутку (BEPS) та єдиного стандарту автоматичного обміну фінансовою інформацією

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Прийняття нових рішень з лібералізації відбувається лише після оцінки ефектів попередніх рішень

Переваги такого процесу :

- Можливість врахувати ефект від попередніх рішень з лібералізації;
- Можливість адаптувати наступні рішення до умов, що змінилися.

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Прийняття нових рішень з лібералізації відбувається на основі аналізу cost-benefit

ПЕРЕВАГИ

ВІЛЬНИЙ РУХ КАПІТАЛУ Є ХАРАКТЕРНОЮ ОЗНАКОЮ РОЗВИНУТИХ ЕКОНОМІК СВІТУ.

ВІН Є ОСОБЛИВО ВАЖЛИВИМ ДЛЯ КРАЇН, ЩО РОЗВИВАЮТЬСЯ.

ПРЯМІ ВИГОДИ:

- ✓ Підвищення ефективності розподілу ресурсів
- ✓ Залучення міжнародного капіталу для потреб розвитку
- ✓ Сприяння передачі технології та методів управління за рахунок ПІІ

НЕПРЯМІ ВИГОДИ:

- ✓ Розвиток фінансового сектору
- ✓ Дисципліна макроекономічної політики
- ✓ Ефективність торгівлі та економіки

РИЗИКИ

ВЕЛИКІ ТА МІНЛИВІ ПОТОКИ КАПІТАЛУ НЕСУТЬ ПЕВНІ РИЗИКИ:

- Суттєвий вплив на валютний курс;
- Можуть призвести до потрясінь на фінансових ринках;
- Особливо небезпечні за умов вразливості ринків;

ПОТОКИ КАПІТАЛУ МОЖУТЬ ДЕСТАБІЛІЗУВАТИ РИНОК:

- За наявності макроекономічних дисбалансів;
- За умови нерозвинених та нестабільних фінансових інститутів;
- За умови недорозвиненої економічної інфраструктури.

- Обмеження можуть розглядатися лише як тимчасові заходи – з плином часу вони втрачають ефективність.
- «Ціна» таких обмежень може зростати.
- Обмеження є поганим замінником фундаментальних змін в економічній політиці.
- Лібералізація буде більш успішною, якщо будуть необхідні умови (наявність підтримуючих елементів)

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК

Лібералізацію розпочато з послаблення тимчасових антикризових обмежень

Лібералізація прямих іноземних інвестицій:

Репатріація дивідендів, нарахованих іноземним інвесторам за 2014-2015 роки

✓ Дозволено (за графіком)

Обов'язковий продаж валюти, що надходить для здійснення іноземних інвестицій

✓ Скасовано

Лібералізація операцій за поточним рахунком:

Обов'язковий продаж надходжень в іноземній валюті

75% » 65%

Граничний строк для розрахунків за операціями експорту та імпорту товарів

90 днів » 120 днів

Строк резервування гривні для купівлі іноземної валюти

3 дні » 1 день

Дебюрократизація:

Переклад SWIFT повідомлень та документів, викладених іноземною або українською мовами

✓ Скасовано

Операції з валютою для клієнтів на підставі як оригіналів документів, так і їх копій - в паперовій, або в електронній формі

✓ Дозволено

Надання акту цінової експертизи Держзовнішінформ для оплати імпорту послуг

✓ Скасовано